

[Bertel Dahlgaard.]

siden i det samfund, det gamle højre efterlod sig. Her er ikke tale om det misbrug, som kan have indsneget sig her og der, og som det radikale venstre altid vil være ivrig efter at imødegå.

Dernæst er der toldpolitikken, som det er en livssag for det konservative folkeparti at trække socialdemokratiet mest muligt ind i, og som det lykkedes de konservative at føre venstre et langt stykke ind i gennem det af det ærede medlem hr. Thor kil Kristensen i 1952 fremsatte toldlovsforslag.

Og hvorledes ville stillingen være med en jord- og landbrugspolitik, som skulle præges af det konservative folkeparti?

Endelig er der militærpolitikken, hvor venstre ikke har kunnet frigøre sig for de konservative og derved har lammet partiets egen erhvervs- og besparelspolitik.

På andre områder er forholdet til de to partier forskelligt. Det gælder i betydelig grad på det kulturelle område. Vi ser det under skoleforhandlingerne, hvor visse fælles synspunkter for venstre og det radikale venstre forhåbentlig inden længe fører en skolereform i havn.

Jeg har fremført alle disse eksempler på modsætninger mellem os og andre partier for ligesom at tegne et billede af den faktiske tilstand, der viser, at tanken om ved et valg at opdele befolkningen i to blokke er håbløs, og samtidig for at vise nødvendigheden af trods modsætningerne at skabe et samarbejde på de områder, hvor udviklingen har nærmet partierne så meget til hinanden, at de kan være i stue sammen og tale sig til rette om de spørgsmål, hensynet til det fælles samfund kræver løst.

Det radikale venstre har i de sidste seks år prøvet at efterleve de synspunkter, jeg her har fremsat. Det ærede medlem hr. Erik Eriksens ministerium fik lov til at leve, fordi det ganske oplagt var den eneste vej til den grundlov, vi har kæmpet for gennem mange år. (Sønderup: Var der ikke andet?). Jeg tror, ærede medlem hr. Sønderup, at det var det afgørende. Som anerkendelse for grundlovens gennemførelse tilbød det radikale venstre det ærede medlem hr. Erik Eriksen adgang til at fortsætte med en venstreregering på grundlag af en social-liberal politik. Det ærede medlem hr. Erik Eriksen veg tilbage. Derved kom det social-

demokratiske ministerium til verden til rådet af kommunisterne og retsforbundet, og det er atter sagernes indhold, der har været afgørende for den socialdemokratiske regerings eksistens. Venstre og konservative har garanteret regeringens militær- og udenrigspolitik; ellers ville regeringen for længst være fjernet. På den anden side er det ganske åbenbart, at vi kun kunne sikre folkepensionens gennemførelse under denne regering. Heller ikke en monopollov, der kunne være tilfredsstillende for den mindre og mellemstore bedrift og i det hele taget for et frit erhvervsliv, kunne være gennemført af en regering, som de konservative var delagtige i. Og endelig ville en regering af venstre og konservative — det ved jo alle — have betydet endnu meget større militæradgifter.

Jeg tror, at de bemærkninger, jeg her har gjort, i forbindelse med de sidste års erfaringer her i tinget, viser, at skal vi nå frem til at sikre en nogenlunde fast linje i landets politik, lader det sig kun gøre ved en, lad mig sige, ikke partimæssig, men rent faktisk samling om, hvad der forstås ved en social-liberal politik. Det er i øvrigt meget interessant at iagttage, at medens man endnu for få år siden fra forskellig side gjorde forsøg på at latterliggøre det, når der taltes om social-liberalisme som en selvstændig idé mæssig samfundsoptattelse, er der efterhånden sket en betydelig luftforandring omkring begrebet, og det er ikke længere en sjældenhed på møder at træffe venstremænd, som forsikrer, at venstre virkelig er et social-liberalt parti. Social-liberal politik som begreb har vundet borgerret i Danmark, således som det forlængst er sket i Sverige og i andre lande.

Jeg håber nu, at vælgerne ved det kommende valg vil få lejlighed til sagligt at vælge mellem klare standpunkter, og at de ikke blot stilles over for almindelige tale-måder og demagogiske løfter. Jeg håber, at vi ved valget må blive fri for den flade agitation og leflen, som ikke kan holde efter valgdagen. Når så valgdagen er forbi, vil det radikale venstre tilstræbe en regeringsdannelse, der i størst muligt omfang sikrer en sådan social-liberal linje, og man skal ikke vente, at det radikale venstre vil yde støtte til en politik af helt anden art.

Vi vil finde det naturligt — lad mig sige